

26.28x24.98	1/3	10	עמוד	המגזין	מערב -	06/08/2018	64670581-7
הכפר הידוק בית הספר הכפר הידוק פנימי - 90290							

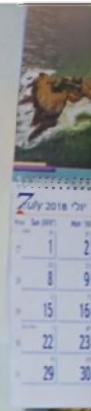
"היום אני סבא של
נעם פרוסט": המפיק
יוסי פרוסט חוזר
לימי הפסטיבלים
יעקב בר־און | 10

צילום: מירי צחי

איפה הם היום | יעקב בר־און

כמה יוסי

הוא היה ממייסדי פסטיבל ערד,
פסטיבל הג'אז באילת ופסטיבל
המחול בכרמיאל, אבל בגיל 81,
מעוניין זמר העבר ויזם התרבות
יוסי פרוסט לסגור מעגל עם אלבום
שירי ילדים לנכדיו, אחת מהם היא
הדוגמנית הבינלאומית נעם פרוסט

24.57x30.58	2/3	10 עמוד	המגזין	06/08/2018	64670587-3
הכפר הירוק בית הספרהכפר הירוק פנימי - 90290					

פרוסט, אתה תבצע את 'העיר הלבנה', אמרה לי נעמי שמר, אבל איכשהו המילים של השיר הגיעו אלי רק בצהריים, שעות אחדות לפני החזרה הכללית לתוכנית 'השד יודע' של תיאטרון 'סמבטיון', בקולנוע 'הדר' בגבעתיים. ככל שניי סתה ללמד אותי את השיר, לא נכנסתי לזה. בערב, כשעליתי לבמה עם דף המילים בידדי, זיפתי את השיר מא' ועד ת'. רחשי הקהל הנועם עצבנו אותי נורא. לקחתי את זה ללב. עוד לפני סוף השיר הסתלקתי מהבמה והבחנתי באריק (איינשטיין - יב"א) מאחורי הקוליסות. 'קה, זה שלך, אני לא רוצה לשיר יותר', אמרתי לו והגשתי לו את דף המילים. מתוך הבנה שמקומי מאחורי הקלעים. זה היה רגע של חילופי משמרות. אריק פרץ עם 'העיר הלבנה', ואני זינקתי לק' ריירה של מפיק'.

באי כנס 'הזמרייה', שנפתח אמש באולמות האבירים בעכו העתיקה, אינם מסוגלים להעלות על דעתם שמפיק האירוע, יוסי פרוסט, דינמו אנושי בלתי נלאה גם בגיל 81, היה לפני כמעט 60 שנה בצד השני של המתרס ככוכב צעיר, עד שירד מרצונו מהבמה.

מהשדה לבמה

פרוסט, מגדולי יזמי התרבות במדינה, חתום על מפעלי תרבות רבים, בהם פסטיבל המשוררים במטולה ופסטיבל הג'אז באילת. לפני 40 שנה כמעט, כמנכ"ל 'אמנות לעם', התעקש פרוסט על קיום הפסטיבל לתיאטרון אחר בעכו העתיקה. 'הראינו שפסטיבל אופרה ות' חרות בינלאומית לנבל יכולים ללכת עם החומס המפורסם של עכו', הוא מצהיר בהתלהבות. 'אין ספק שעם עוד קצת השקעה, אפשר להפוך את העיר הזו לאדינבורו של אגן הים התיכון'.

למה דווקא עכו?

'כשעורך קוטלר העלה ב'80 את הרעיון של פסטיבל פרינג', שם שני רתעו ממנו, הצעתי שייקרא 'הפסטיבל לתיאטרון אחר'. כשלאה פורת, אז ראשת המועצה לתרבות ולאמנות, שאלה היכן לקיים אותו, ישר אמרתי עכו. כשהתלקח על זה ויכוח במועצה, לאה נסעה איתי לעכו העתיקה. נתקלנו בחורבות, בלכלוך ברחובות ובווהמה באולמות. 'אתה מטורף?', היא שאלה אותי. 'אם תיתנו לי הזדמנות, תראו אם אני מטורף או לא', השבתי. כל השאר היסטוריה'.

פרוסט, כיום יו"ר פרס תיאטרון הפ' רינג', אחראי גם למיקומו של הפסטיבל לזמר עברי בערד, אם כי הוא מודה שבה תחלה חשב על הסחנה בעמק בית שאן.

וכרמיאל?

'כמי שחווה בנעוריו את פסטיבל המ'

כשבישרתי לבתיה, אשתי, שמעוויניים בי בברודוויי, היא הגיבה חדי'משמעית - 'על גופתי המתה; אתה לא חוזר לבמה'. יש לי אישה חכמה. היא הבינה שבגיל 50 ומשהו לא עוזבים הכל ומתניעים מחדש קריירה. אני לא ששון גבאי, שהגיע לשם עם 'ביקור התזמורת'"

▲ "המנטור הגדול שלי עד היום". אגמון צילום: רענן כהן

▲ "התמצאה בתחומי התרבות השונים והותירה את רישומה בשטח". אלוני צילומים: ראובן קסטרו

▲ לימד לשיר עם זיוף. זוהר

ביא כמדריכים.

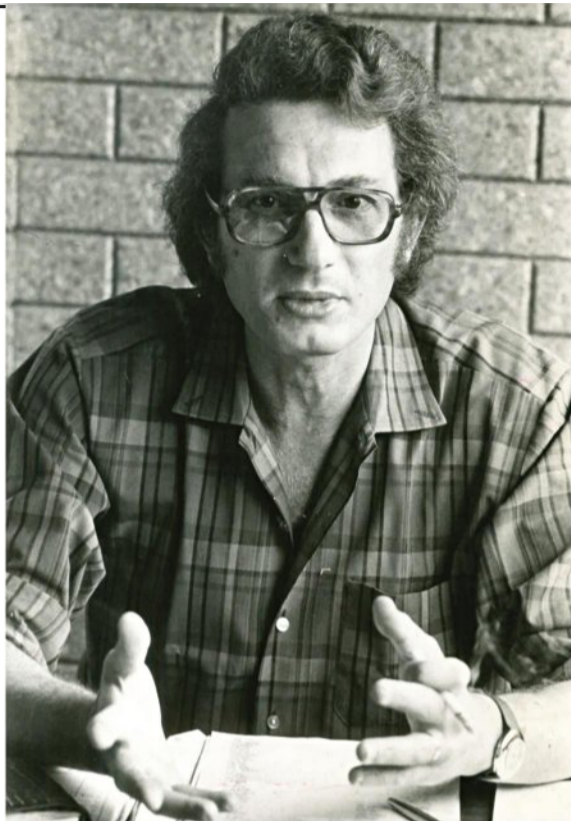
מבחינתו, הכל נובע מילדותו בתל אביב: "אני יוסי עם הכינוי, כפי שאבי ניגן בכלי בפולין. האמת היא שרצייתי פסנתר, אבל לא היה לנו כסף לכך, וזוהי צפוף בירת החרד וחצי שבה גרנו. חד' לתי לנגן בגיל 15, כשזה הפסיק לעניין אותי. במקום זה הייתה לי השירה, שבה התגליתי בכיתה ג' עם השיר 'אליעזר ורבקה' ('נערה טובת עיניים'), שעשה אותי כוכב בית הספר 'חשמונאים'".

פרוסט הוא בוגר המחזור הראשון של בית הספר החקלאי "הכפר הירוק", לשם נשלח כילד היפראקטיבי שראה את הע' תיד שלו בחקלאות.

זה התפקיש לך.
"כשהגעתי לטירונות הנח"ל במחנה 80 עם החבר'ה מ'התנועה המאוחדת', שרתי כדרכי בכל הזדמנות, עד שהמ"מ שלנו הודיע לי במפתיע: 'פרוסט, רש' מתי אותך'. 'רשמתי למה?', התפלאתי. 'למבחנים ללהקת הנח"ל', השיב. כש' בחנו אותי בתרגיל משחק, זה לא היה

משהו. אז נחמה הנדל, שהייתה בצ' וות הבוחנים, אמרה: 'שמענו שיש לך קול, תשיר!' פצחתי ב'לכה דודי', השיר ששרתי בכל ערב שבת ב'כפר הירוק'. אז הורה לי המ"מ לארוז את הדברים וללכת לפיקוד הנח"ל ביפו. הוא ממש זרק אותי מהטירונות. בפיקוד נתקלתי במישהו גבוה, רזה וחיוור תקוע בדלת. 'שלום, שמי אריק איינשטיין', הציג את עצמו ודרש שאשיר לו. הייתי במבוכה גדולה. הוא היה ותיק ממני בשבועיים. ומזמתי לו איזה שיר והוא פסק - 'שמע, יש לך קול טוב! כששאלתי אותו מה הוא, אלוף הנוער בקפיצה לגובה, עושה בפיקוד, השיב - 'בחננו אותי ואני שחקן'. 'אם אתה שחקן, אני זמר', אמרתי. מהר מאוד התפתחה בינינו מערכת יחסים חברית. אריק סמך עלי. הוא סבל מלי-קוי בראייה, שגרם לו לחוסר ביטחון. יום אחד הגיע אורי זוהר, מפקד הלה-קה, עטור כנפי צניחה. 'כולם צונחים', נתן פקודה. היה הלם טוטאלי. 'אני לא יכול לקפוץ', אמר אריק ונעמד מאחוריי

24.51x31.81	3/3	11	עמוד	המגזין	מערב -	06/08/2018	64670592-9
הכפר הירוק בית הספר הכפר הירוק פנימי - 90290							

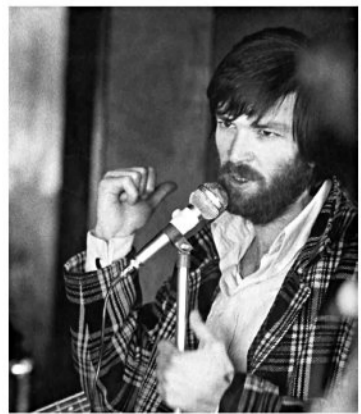

חנו סביבן שקי חול כדי שלא יעופו, וגם לא הופענו עם רמקולים. אגב, באותו זמן החבר'ה שלי מהגרעין עלו על הקרקע ביטבתה. 'אני איתכם', שלחתי להם מברק, וזה הפך שם לבדיחה רבתי. הרי גשתי שאני איתם, אבל כל כיוון החיים השתנה לי. מהלהקה עברתי עם אריק לתיאטרון הסאטירי 'סמבטיון', בהנהלת השחקנים מרדכי בן-זאב וזאב בר-לינסקי, שאהב למתוח את בן-זאב. 'אני חנו צריכים דם צעיר', הם פיתו אותנו, מבלי שנדע באיזה ברוך כלכלי הם היו שקועים. 'אריק יהיה השחקן ואתה תהיה הזמר', הם אמרו לי. ובביקורת שלו על תוכנית 'השד יודע', שאל המבקר המחמיר ד"ר חיים גמזו, 'מי זה הבחור הנאה, שעם קול הבריטון הליירי שלו עומד ליד אריק איינשטיין וחושב שהוא שחקן?'

הדבר הבא

כאמור, הקריירה הזמרתית של פרוסט טבעה ב"סמבטיון". הוא מאמין ש"העיר הלבנה" של שמר נכתב לביצועו, אך לא כך היה. ללי שמר, בתה של המחברת, סבורה שאמה כתבה את השיר לסרט שיצר הצלם והבמאי אדם גרינב"רג ("שליחות קטלנית") לחגיגות היובל של תל אביב, כשהמבצע המקורי היה הזמר לוליק. "אני מבינה את יוסי פרוסט, שטוען שהסתבך עם 'העיר הלבנה', היא אומרת. "זה אכן שיר קשה לביצוע". "אני הראשון, ככתוב ב'סימני דרך', ספר שיריה של נעמי שמר", קובע לוליק בחיור. "הביצוע שלי מופיע רק בפסקול הסרט, ואריק פרסם ראשון את השיר". עם הניסיון המסוים בניהול שרכש ב"סמבטיון" המתפרק יצא פרוסט לקריירה הניהולית-הפקתית הענפה שלו, ובתחנה הראשונה, בחגיגות הבת מצווה למדינה, פגש את המארגן שלהן, יעקב אגמון, שאותו הוא מתאר כ"מנטור הג'ודל שלי עד היום".

לאחר שהשתלם בקורס ניהול חיצוני של הטכניון, התמחה פרוסט בשנות ה-60 בארגון ירידים, כנסים וכו', כולל הביתן הישראלי בתערוכה העולמית "אקספו 67", שנערכה במונטריאול שבקנדה. בשנים ההן אף המציא וארגן את "עיר הנוער" בתל אביב. משם שלח כתמנן ורועות לכל כיוון בתרבות הישראלי, אבל לאן נעלם פרוסט הזמר? "בעקבות 'סמבטיון' עוד שרתתי את 'בשרה תלתן' בלהקה שנעמי שמר ניהלה להקים, עם אילי גורליצקי, רחל אטאס ואריק, שקרא לעצמו ארי גורן", הוא מספר. "לאחר מכן גודיק חשב עלי לתפקיד פרופסור היגינס ב'גברתי הנאווה', אבל יצחק רול, הבוס שלי בחיור

צילום: חברת התרבות

▲ היה יוסי עם הכינור פרוסט ב-1975 צילום: שמואל רחמיני

ברת הירידיים, טרפד את המהלך מבלי שאדע עליו בזמן אמת, וטוב שכך. אל מלא כן, הפרישה שלי מהבמה הייתה הולכת פארש. כעבור שנים, כנסיכות לא הכי ברורות, רצו אותי מברודוויי לתפקיד הצרפתי במחזמר 'דרום פסי' פיק' של רוג'רס והמרשטיין. זה לא קרה.

"בוודאי שלא. כשבישרתי לבתיה, אשתי לכל אורך הדרך, שמעוניינים בי בברודוויי, לאחר שבחנו את השיריה שלי בטלפון, הגיבה חרמ-שמעית - 'על גר' פתי המתה; אתה לא חוזר לבמה'. יש לי אישה חכמה. היא הבינה שבגיל 50 ומי שהו לא עוזבים הכל ומתניעים מחדש קריירה. אני לא ששון גבאי, שהגיע עם 'ביקור התזמורת' לברודוויי".

הם הורים לשלושה: עדי, הבכור, הוא במאי טלוויזיה ('הישרדות'), נשוי לדורי גמנית העבר ענת בירן ואב לדוגמנית הבינלאומית נועם פרוסט. "היום קוראים לי 'סבא של נועם'", הוא אומר.

אחריו מגיעים איתי עורך הדין ומי כאל המוזיקאי, נגן הבס והיוצר - ואיתו הולך פרוסט לסגור מעגל, כ-60 שנה לאחר מחדל "העיר הלבנה". "מיכאל עומד ליצור אלבום של שירי ילדים, ובו הוא מייעד לי שיר של סב ששר לנכדיו", מספר פרוסט, סב לשישה. "זה הדבר הבא. בכל פעם שאני מסיים משהו, אני מוריד מסך וזורם הלאה, ואילו השיריה, שבה התחלתי, נותרה הכויה בי".

בראיון ב-75 אמרת לי: "עד היום, כשאני הולך לתיאטרון או לבידור, משהו מסתובב אצלי בבטן. מי שהיה קשור לדברים האלה עם הריח, האורות והקהל, קשה לו להתנתק מהם".

"כן, גם היום זה כך. כשאני נפעם ממשהו מוצלח במיוחד, אני מרגיש אותו בתוכי עד כדי דמעות של קנאה". ●

▲ "היום קוראים לי סבא של נועם". הנכדה נועם פרוסט צילום: דודי חסון

'מול הר סיני' (לא אגדה, רעיי). למחרת פרץ מבצע סיני, והשיר נהיה המנון אותה מלחמה".

פרוסט שר בשלוש תוכניות של להקת הנח"ל, שלושתן עם איינשטיין. בקורלו הקריסטלי, הוא שר את "כרמלית", להיטו הראשון בלהקה, שכתבו יחיאל מוהר ווילנסקי. "זה שלך", אמר לי וילנסקי קי והשיר הפך לשלאגר ענק, הוא מספר. סיפור מוזר אופף את "חופשה באדום", להיטו השני של פרוסט בלהקת "המגל והחרב". הוא מספר כיצד זימן קצין חינוך ראשי דאז, סא"ל אהרן זאב, אותו ואת עמוס אטינגר, שחיבר את השיר עם סשה ארגוב, לפגישה שבה ניסה להפעיל צניזורה על המילה "אדום", שחזרה פעמים רבות. "התפשרנו על כתום, אבל בהקלטה שרנו כמו שרצינו", הוא נזכר.

"אל תשאל מה עברנו בלהקת הנח"ל", פרוסט, מפקד הלהקה בחלק ניכר משיירתו הצבאי, מתרפק על ימים אחרים. "נסענו לכל חור במשאית 'שולטהייס', שחבנו את הקוליסות של התפאורה והני

כשכולו חיל ורעדה. 'לא קופצים', התמרדתי בשם כולם. על זה חטפתי שלושה ימי ריתוק, אבל לא קפצנו. ניצחנו".

"לזכותו של אורי ייאמר שהוא לימד אותי לשיר את 'הוא לא ידע את שמה', הלהיט של גבי עמרני במחזור הקודם של הלהקה. שקשקתי מפחד כשאורי זרק אותי לבמה, לביצוע השיר בהופעה באיזה משק בצפון. זה עבר איכשהו, אבל מתברר שאורי לימד אותי את השיר בזיוף מסוים. כשהקלטנו את השיר בבית המורה עם תזמורת קול ישראל, פתאום באמצע ההקלטה, התרומם אדם לא מוכר לי מאי שם באולם ושאג במבטא רוסי - 'הוא מוזיף! זה היה, כמובן, מלחין השיר, סשה ארגוב, שלקח אותי הצידה ולימד אותי לשיר נכון. ערב אחר כונסנו בבהילות בביתו של המלחין משה וילנסקי. לא הבנו מה היה רחוק כל כך. שעה שיוסל'ה אורג, לימים מרדען אטום, לחץ על האקורדיון, התיישב וילנסקי ליד הפסנתר, ובהומור הפולני הקליל הלא לך מובן שלו, לימד אותנו את השיר

|| המ"מ הורה לי לארוז את הדברים שלי וללכת לפיקוד הנח"ל. שם נתקלתי במישהו גבוה, רזה וחיוור. 'שלום, שמי אריק איינשטיין' (בתמונה), הוא הציג את עצמו ודרש שאשיר לו. הוא היה ותיק ממני בשבועיים. זמזמתי לו איזה שיר והוא פסק - 'שמע, יש לך קול טוב'"